

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Virtutibus Moralibus, De Justitia Et Jure Et De
Contractibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDCCXXXIII.

VD18 90392159

Q. 12. Quandonam homicidium casuale est peccatum, & obligat ad
restitutionem?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40993

nocentem morte justa damnatum liberare, etsi magna vi pecuniæ possit: quia bonum commune postulat, ut crimina non maneant impunita, nec tali sit injuria.

Resp. IV. Obligantur ex Justitia ad tuendam vitam, & fortunas proximi 1. Superiores publica auctoritate ad aliorum gubernationem præditi, ut Princeps, Magistratus, &c. 2. Qui ad tuendum proximum à Principe, vel Magistratu constituti sunt, ut Tutores, Curatores. 3. Qui ad hoc specialiter conducti sunt, ut milites. 4. Qui ad hoc se explicitè, vel implicitè obligarunt, ut feudatarii, & omnes famuli. *Lesjii, & alii.* nam isti omnes ad id vel ex contractu, vel ex officio commodum aliorum spectante, ideòque ex Justitia obligantur.

Q. 2. Quandonam homicidium casuale est peccatum, & obligat ad restitutionem?

Resp. I. Homicidium omnino casuale, quod scilicet nec est in se, nec in sua causa voluntarium, non est peccatum, imò nec propriè homicidium, sed simplex occisio: quia peccatum est essentialiter voluntarium: ergo quod nullo modo voluntarium est, nullatenus peccatum est.

Hinc qui occidit alterum in ebrietate inculpabili, non est reus homicidii, nec tenetur ad restitutionem: quia occisio illa non est voluntaria neque in se, cum desit usus rationis,

Q neque

neque in causa, nempe in ebrietate, cum hæc non fuerit ullatenus volita, nec culpabilis. Secus, si ebrietas fuit culpabilis, & hunc casum prævidit, vel prævidere potuit; nam tunc occisio est voluntaria in causa, ideóque imputabilis ad culpam, & damnum.

Resp. II. Qui facit actum illicitum, sed periculosum, omiſſâ diligentia debitâ ad vitandam mortem alterius, reus est homicidii, & tenetur ad restitutionem, quamvis alium præter intentionem occidat: quia homicidium est ei voluntarium in causa, nempe in omiſſione, diligentia debitæ, seu in gravi negligentia præcavendi occisionem, ut docet S. Thom. 2. 2. q. 64. a. 8. ergo est ei imputabile.

Resp. III. Qui facit actum illicitum periculosum, si alterum occidat licet præter intentionem, reus est homicidii, & tenetur ad restitutionem, quantamcumque aliunde diligentiam adhibuerit ad vitandam occisionem alterius: quia occisio est ei voluntaria in causa, nempe in omiſſione debitæ cautionis ad non occidendum: ad hoc enim debebat omittere actum illicitum, ex quo sciebat sequi posse alterius occisionem; & occisus habebat jus, ne fieret actus illicitus sibi periculosus. Ita S. Thom. 2. 2. q. 64. a. 8. ibi. *Contingit id, quod non est actu & per se volitum, vel intentum, esse per accidens volitum vel intentum, secundum quod causa per accidens dicitur removens prohibens. Unde ille, qui non removet ea, ex quibus sequitur homi-*

homicidium, si debeat removere, erit quodam modo homicidium voluntarium. Hoc autem contingit dupliciter. Uno modo, quando dans operam rebus illicitis, quas vitare debebat, homicidium incurrit. Alio modo, quando non adhibet debitam sollicitudinem. Et ideo secundum jura, si aliquis det operam rei licite, debitam diligentiam adhibens, & ex hoc homicidium sequatur, non incurrit homicidii reatum. Si vero det operam rei illicita, vel etiam det operam rei licite, non adhibens diligentiam debitam, non evadit reatum ex ejus opera mors hominis sequatur.

Hinc peccant mortaliter parentes, qui infantes valde teneros in lecto secum collocant, etiam si mors non sequatur: nam hoc est valde periculosum, etiam quavis cautione aliunde adhibitâ: sæpe enim re ipsa suffocantur, non obstante tali cautione, ut experientia constat: ideoque hoc est semper illicitum, cum sic collocando se exponant periculo illos perimendi. Quare cap. *Consulisti* 2. q. 6. Stephanus V. ait: *Monendi sunt, & protestandi parentes, ne tam tenellos secum in uno lecto collocent, ne negligentia qualibet proveniente suffocentur, vel opprimantur, unde ipsi homicidii rei inveniuntur.*

Resp. IV. Omittens aliquid, ad quod ex justitia obligatur, si ex ejus omissione periculosa sequatur mors alterius, licet præter ejus intentionem, peccat peccato homicidii, & tenetur ad restitutionem: quia homicidium est ei voluntarium in causa, nempe in omissione dili-

gentiæ debitæ ex justitia, ergo meritò ei imputatur.

Hinc Medicus reus est homicidii mortalis, & tenetur ad restitutionem, si aeger moriatur propter ejus imperitiam, vel negligentiam; quia scilicet non fecit id, quod periti, & diligentes Medici facere solent in simili casu. Nec excusatur ob ignorantiam; nam tenetur scire, vel se non immiscere aliis curandis cum eorum periculo, ex cap. *ult. de injur.* Idem dic de Advocato, ex cujus imperitia, vel negligentia cliens innocens morte damnatur, & de Principe non expellente, cùm potest, latrones, qui occidunt vel spoliant viatores, &c.

Resp. V. Omittens aliquid, ad quod ex charitate tantùm obligatur, si alter ex tali omissione moriatur, peccat mortaliter, & reus est mortis alterius; nam hæc est ei sufficienter voluntaria in causa nempe in omissione, juxta illud. *Si non pavisti, occidisti.* Non tenetur tamen ad restitutionem; quia non peccavit contra justitiam commutativam; & fecit homicidium, latè non strictè dictum, quatenus mors illa non sequitur ex omissione contra justitiam.

Not. Quæ hîc dicta sunt de homicidio, ea sunt applicanda mutilationi, & aliis peccatis ac damnis, quæ ex alterius actu sequuntur. Nam hæc imputantur, si sequantur ex actu periculoso illicito, vel etiam licito, sed non adhibita

bitâ diligentîâ debitâ ad ea præcavenda. Vide dicta q. 10. cap. 3.

Q. 13. *An duellum est aliquando licitum?*

Not. Duellum propriè est duorum, vel paucorum certamen, in certo loco, & tempore designato, cum vitæ vel mutilationis periculo, ex mutuo consensu in itinere auctoritate privata. Dico *privatâ*, nam pugna Paucorum, quæ auctoritate Principis in bello justo cum hoste suscipitur ob bonum commune, non est strictè duellum, & juxta multos potest quandoque esse licita, ut 1. Si suscipiatur ad justum bellum consiciendum; quia paucorum pugna non est minùs licita, quam pugna generalis, imò potius est eligibilis, in quantum paucorum sanguine finitur bellum, vitanturque cædes, & damna majora; modo tamen per hoc non redigatur victoria ad statum magis dubium, quàm per pugnam generalem: alioqui Princeps peccaret contra justitiam in subditos, spem victoriæ ferè certam commutando cum incerto eventu duelli. 2. Si tempore belli videatur necessaria ad debilitandos hostium animos, suorum erigendos, & ad victoriam faciliùs consequendam, &c. Nam sicut in bello justo ob bonum commune auctoritate Principis licita est pugna inter multos, ita & inter paucos. Sic David auctoritate Saulis pugnavit cum Goliath.

Illicita tamen esset pugna inter duos vel

Q 3

pau-